

U C H W A Ł A
SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 15 stycznia 2009 r.

**w sprawie ustawy o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze,
ustawy o radcach prawnych oraz ustawy – Prawo o notariacie**

Senat, po rozpatrzeniu uchwalonej przez Sejm na posiedzeniu w dniu 19 grudnia 2008 r. ustawy o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze, ustawy o radcach prawnych oraz ustawy – Prawo o notariacie, wprowadza do jej tekstu następujące poprawki:

- 1) w art. 1 w pkt 1 lit. a otrzymuje brzmienie:
"a) w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
"2) jeżeli jego małżonek pełni funkcje w organach dochodzeniowo-śledczych w okręgu izby adwokackiej,"";
- 2) w art. 1 w pkt 5, w art. 66:
 - a) w ust. 1 skreśla się pkt 5,
 - b) w ust. 4 i 5 wyrazy "pkt 4 i 5" zastępuje się wyrazami "pkt 4";
- 3) w art. 1 w pkt 7 w lit. b, w ust. 3:
 - a) w pkt 3 wyrazy "pkt 4 i 5" zastępuje się wyrazami "pkt 4",
 - b) skreśla się pkt 4,
 - c) w pkt 5 skreśla się wyrazy "i pkt 5 lit. b";

- 4) w art. 1 w pkt 13, w art. 75b w ust. 6 wyrazy "90 dni" zastępuje się wyrazami "120 dni";
- 5) w art. 1 w pkt 13, w art. 75b w ust. 6 wyrazy "z których wybrane" zastępuje się wyrazem "które";
- 6) w art. 1:
 - a) w pkt 21, w art. 75j w ust. 5 wyrazy "imiona i nazwisko osób" zastępuje się wyrazami "imiona i nazwiska osób",
 - b) w pkt 27, w art. 78f w ust. 3 wyrazy "imiona i nazwisko osób" zastępuje się wyrazami "imiona i nazwiska osób";
- 7) w art. 1 w pkt 22:
 - a) w lit. a, ust. 1 otrzymuje brzmienie:

"1. Aplikacja adwokacka rozpoczyna się dnia 1 stycznia każdego roku i trwa trzy lata, przy czym przez okres 5 miesięcy odbywa się w sądzie i prokuraturze na podstawie porozumień zawieranych przez dziekana okręgowej rady adwokackiej z prezesem sądu okręgowego, właściwym prokuratorem okręgowym oraz prezesem wojewódzkiego sądu administracyjnego obejmującego właściwością miejscową obszar działania okręgowej rady adwokackiej.",
 - b) skreśla się lit. b;
- 8) w art. 1 w pkt 23, w art. 77a w ust. 6 wyrazy "z których wybrane" zastępuje się wyrazem "które";
- 9) w art. 1 w pkt 27:
 - a) w art. 78d:
 - ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Egzamin adwokacki składa się z pięciu części pisemnych i jednej części ustnej.",
 - po ust. 8 dodaje się ust. 8a w brzmieniu:

"8a. Część ustna egzaminu adwokackiego polega na udzieleniu przez zdającego odpowiedzi na 5 pytań o charakterze casusów z wybranej przez zdającego

gałęzi prawa:

- 1) materialne i procesowe prawo karne,
 - 2) materialne i procesowe prawo cywilne, w tym prawo rodzinne i opiekuńcze,
 - 3) prawo administracyjne i prawo pracy,
 - 4) materialne i procesowe prawo gospodarcze,
 - 5) prawo konstytucyjne i prawo europejskie
- wskazanej przez zdającego we wniosku o dopuszczenie do egzaminu adwokackiego.",

- w ust. 10 wyraz "piątej" zastępuje się wyrazem "szóstej",

b) w art. 78e:

- po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

"3a. Część ustną egzaminu adwokackiego przeprowadza komisja w pełnym składzie, przy czym każdy z egzaminatorów dokonuje oceny zgodnie z art. 78d ust. 10.",

- po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

"4a. Ostateczną ocenę z części ustnej egzaminu adwokackiego stanowi średnia ocen cząstkowych przyznanych przez każdego z egzaminatorów, przy czym ust. 4 stosuje się odpowiednio.";

10) w art. 2 w pkt 1 w lit. b, w ust. 2a:

a) w pkt 3 wyrazy "pkt 4 i 5" zastępuje się wyrazami "pkt 4",

b) skreśla się pkt 4,

c) w pkt 5 skreśla się wyrazy "i pkt 5 lit. b";

11) w art. 2 w pkt 2, w art. 25:

a) w ust. 1 skreśla się pkt 5,

b) w ust. 4 i 5 wyrazy "pkt 4 i 5" zastępuje się wyrazami "pkt 4";

12) w art. 2 w pkt 5:

a) w lit. a, ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Aplikacja radcowska rozpoczyna się dnia 1 stycznia każdego roku i trwa trzy lata, przy czym przez okres 5 miesięcy odbywa się w sądzie i prokuraturze na

podstawie porozumień zawieranych przez dziekana rady okręgowej izby radców prawnych z prezesem sądu okręgowego, właściwym prokuratorem okręgowym oraz prezesem wojewódzkiego sądu administracyjnego obejmującego właściwością miejscową obszar działania rady okręgowej izby radców prawnych.",

b) skreśla się lit. b;

13) w art. 2 w pkt 13, w pkt 4 wyrazy "osoba pozostająca" zastępuje się wyrazami "osobą pozostającą";

14) w art. 2:

a) w pkt 16, w art. 33¹⁰ w ust. 5 wyrazy "imiona i nazwisko osób" zastępuje się wyrazami "imiona i nazwiska osób",

b) w pkt 20, w art. 36⁶ w ust. 3 wyrazy "imiona i nazwisko osób" zastępuje się wyrazami "imiona i nazwiska osób";

15) w art. 2 w pkt 18, w art. 36 w ust. 6 wyrazy "z których wybrane" zastępuje się wyrazem "które";

16) w art. 2 w pkt 20:

a) w art. 36⁴:

- ust. 2 otrzymuje brzmienie:

"2. Egzamin radcowski składa się z pięciu części pisemnych i jednej części ustnej.",

- po ust. 8 dodaje się ust. 8a w brzmieniu:

"8a. Część ustna egzaminu radcowskiego polega na udzieleniu przez zdającego odpowiedzi na 5 pytań o charakterze casusów z wybranej przez zdającego gałęzi prawa:

- 1) materialne i procesowe prawo karne,
- 2) materialne i procesowe prawo cywilne, w tym prawo rodzinne i opiekuńcze,
- 3) prawo administracyjne i prawo pracy,
- 4) materialne i procesowe prawo gospodarcze,

5) prawo konstytucyjne i prawo europejskie

- wskazanej przez zdającego we wniosku o dopuszczenie do egzaminu radcowskiego.",

- w ust. 10 wyraz "piątej" zastępuje się wyrazem "szóstej",

b) w art. 36⁵:

- po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

"3a. Część ustną egzaminu radcowskiego przeprowadza komisja w pełnym składzie, przy czym każdy z egzaminatorów dokonuje oceny zgodnie z art. 36⁴ ust. 10.",

- po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

"4a. Ostateczną ocenę z części ustnej egzaminu radcowskiego stanowi średnia ocen cząstkowych przyznanych przez każdego z egzaminatorów, przy czym ust. 4 stosuje się odpowiednio.";

- 17) w art. 2 w pkt 21 w lit. b, w ust. 4 wyrazy "Do uchwały" zastępuje się wyrazami "Od uchwały";
- 18) w art. 3 w pkt 2, w art. 12 w § 1 w pkt 3 wyrazy "co najmniej 3 lat" zastępuje się wyrazami "co najmniej 2 lat";
- 19) w art. 3 w pkt 5, w art. 71c w § 6 wyrazy "90 dni" zastępuje się wyrazami "120 dni";
- 20) w art. 3 w pkt 5, w art. 71c w § 6 wyrazy "z których wybrane" zastępuje się wyrazem "które";
- 21) w art. 3:
- a) w pkt 13, w art. 71k w § 5 wyrazy "imiona i nazwisko osób" zastępuje się wyrazami "imiona i nazwiska osób",
- b) w pkt 18, w art. 74f w § 3 wyrazy "imiona i nazwisko osób" zastępuje się wyrazami "imiona i nazwiska osób";
- 22) w art. 3 w pkt 15, w art. 74 w § 12 wyrazy "z których wybrane" zastępuje się wyrazem "które";

23) w art. 3 w pkt 18:

a) w art. 74d:

- po § 4 dodaje się § 4a w brzmieniu:

"§ 4a. Część ustna egzaminu notarialnego polega na udzieleniu przez zdającego odpowiedzi na 5 pytań o charakterze casusów z wybranej przez zdającego gałęzi prawa:

- 1) materialne i procesowe prawo cywilne, w tym prawo rodzinne i opiekuńcze,
- 2) prawo administracyjne i prawo pracy,
- 3) materialne i procesowe prawo gospodarcze,
- 4) prawo prywatne międzynarodowe,
- 5) prawo konstytucyjne i prawo europejskie

- wskazanej przez zdającego we wniosku o dopuszczenie do egzaminu notarialnego.",

- w § 6 wyrazy "i trzecią" zastępuje się wyrazami "do czwartej",

b) w art. 74e:

- po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

"§ 3a. Część ustną egzaminu notarialnego przeprowadza komisja w pełnym składzie, przy czym każdy z egzaminatorów dokonuje oceny zgodnie z art. 74d § 5.",

- dodaje się § 5 w brzmieniu:

"§ 5. Ostateczną ocenę z części ustnej egzaminu stanowi średnia ocen częściowych przyznanych przez każdego z egzaminatorów, przy czym § 4 stosuje się odpowiednio.";

24) w art. 6 wyrazy "przed dniem w życie niniejszej ustawy" zastępuje się wyrazami "przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy";

25) w art. 17 skreśla się wyrazy "2008 i".

MARSZAŁEK SENATU

Bogdan BORUSEWICZ

UZASADNIENIE

Senat, rozpatrując ustawę o zmianie ustawy – Prawo o adwokaturze, ustawy o radcach prawnych oraz ustawy – Prawo o notariacie, postanowił wprowadzić do jej tekstu 25 poprawek.

Senat uznał za konieczne utrzymanie obowiązującego stanu prawnego w zakresie zakazu wykonywania zawodu przez adwokata, którego małżonek pełni funkcje w organach dochodzeniowo-śledczych w okręgu izby adwokackiej (poprawka nr 1). W ocenie Izby za takim rozwiązaniem przemawia przede wszystkim fakt, że funkcjonariusze dochodzeniowo-śledczy nie działają jawnie, tak jak ma to miejsce w przypadku działań podejmowanych przez sędziego czy prokuratora. Taka kolizja procesowa może budzić zastrzeżenia co do bezstronności.

W toku prac legislacyjnych Senat wiele uwagi poświęcił analizie przepisów, które dają doktorom nauk prawnych z odpowiednim stażem zawodowym możliwość ubiegania się o wpis na listę adwokatów i radców prawnych, bez wymogu odbycia aplikacji oraz złożenia egzaminu. W tym kontekście Senat zwrócił uwagę, że egzamin doktorski, często z dziedzin dalekich praktyce zawodowej, został zrównany z zawodowymi egzaminami prawniczymi, takimi jak egzamin sędziowski i prokuratorski. Mogłoby to skutkować tym, że zawód adwokata i radcy prawnego będą wykonywały osoby, które nie dysponują sprawdzonymi egzaminem umiejętnościami praktycznymi. Zostałaby tym samym naruszona zasada badania rękojmi przez samorządy zawodowe adwokatów i radców prawnych, ponieważ nie miałyby one możliwości ustalenia na czym polegała praktyka zawodowa. Z przedstawionych względów Senat wyeliminował z ustawy opisane normy prawne (poprawki nr 2, 3 10 i 11).

Poprawki nr 4 i 19 są wyrazem przekonania Senatu, że konieczne jest ułatwienie osobom po ukończonych studiach prawniczych przygotowań do egzaminów wstępnych na aplikacje: adwokacką, radcowską oraz notarialną. Ułatwienie to będzie polegało na wcześniejszym podaniu do publicznej wiadomości wykazu aktów prawnych stanowiących podstawę opracowania pytań testowych na egzaminy wstępne na aplikacje prawnicze.

Poprawki nr 5, 8, 15, 20 i 22 mają na celu usunięcie wątpliwości, które w ocenie Senatu mogłyby się pojawić na gruncie przepisów uchwalonych przez Sejm, dotyczących tego, jakie akty prawne będą stanowiły podstawę opracowania pytań testowych na egzaminy wstępne na aplikacje oraz na zawodowe egzaminy prawnicze.

Poprawki nr 7 i 12 są związane z koniecznością zapewnienia odpowiedniego poziomu aplikacji adwokackiej oraz radcowskiej. Likwidacja praktyk aplikantów

adwokackich i radcowskich w sądach i prokuraturach pozbawi te osoby wiedzy o zakresie działania i funkcjonowania organów ochrony prawnej oraz ich rzeczywistej, codziennej pracy. Tym samym w przygotowaniu aplikantów do wykonywania zawodu zabrakłoby ważnego aspektu praktycznego.

Senat stanął na stanowisku, że dyskusyjnym uregulowaniem jest wyeliminowanie z egzaminów zawodowych: adwokackiego, radcowskiego i notarialnego części ustnej. Senatorowie nie podzielają takiego rozwiązania, wychodząc z założenia, że konieczne jest sprawdzenie umiejętności czy kandydat do zawodu prawniczego jest w stanie sprostać wymogom ustnego występowania, przede wszystkim przed sądem, ale także w kontaktach z klientami. Sprawdzenie tej umiejętności jest elementem ustawowej i konstytucyjnej rękojmi wykonywania zawodu. Przedstawione powyżej racje znalazły odzwierciedlenie w poprawkach nr 9, 16 i 23.

Poprawka nr 18 skraca, z 3 do 2 lat, staż zawodowy adwokatów i radców prawnych, którzy ubiegają się o wpis na listę notariuszy. W przekonaniu Senatu takie rozwiązanie spowoduje, że przepływ między poszczególnymi zawodami prawniczymi będzie się odbywał według jednakowych, sprawiedliwych zasad.

Pozostałe poprawki (nr 6, 13, 14, 17, 21, 24 i 25) mają charakter redakcyjny i wpływają korzystnie na czytelność ustawy.